

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra . . . 20 K Félévre . . . 110 K
 Negyedévre . . . 55 K Egész évre . . . 220 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Főszerkesztő: SZILÁGYI IMRE dr

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Ne tüzzön senki fekete lobogót, ne viseljen gyászjelvényt, mert mindnyájan tudjuk, érezzük, hogy a történelmi Magyarország nem halhat meg! Házunkon nemzeti lobogó legyen, jelvényül pedig jövőnkbe vetett reményünk és törhetetlen bizalmunkjeléül zöld lombot, vagy jelvényt viseljünk!

Béke?

Ez nem béke, hanem dicstelen, lassu, gyalázatos halál, az örök békességnek, a felámadásnak minden reménye nélkül. Meghazudtolása, megbecsülésének önmagunknak, s meggyalázása ellenfeleinknek és nagyhangon hirdetett elveinknek. A nyugalomnak, munkának, haladásnak megteremtése helyett felidézése ez az élethalál harcának, a pusztulásnak, az emberi műveltség további züllesztésének.

Mert hiába próbálunk úgy okoskodni, hogy alá kell irni a történelemnek ezt a szégyenletes okmányát és aztán lassu, céltudatos kitartással vivni ki igazságunk diadalát. — Ez csak önámítás lenne. Ötvassátok el a gazdasági feltételeket, hiszen ezek — majdnem azt mondhatnók — még súlyosabbak, mint területi veszteségeink. Ezek teljesen kiszolgáltatnak bennünket a körülöttünk levő apró-cseprő, az uborkafára most az ántánt jóvoltából felkapaszkodott kalózállamocskák zsarolásának, fosztogató kényekedvének. Hasztalan turnád te, gazda, a földedet véres verejétkkel és áldanád meg a jó Isten azt bőterméssel: eljőnné kozzad zsebrák és kalugyer, rác és osztrák és elvinné javaidat potom áron, jóformán ingyen, vám nélkül.

Görnyedhetnél iparos és munkás honfitársam a műhelyedben reggeltől-estig, akár estétől-reggelig, kivetnék rád ennyi és ennyi iparcikknek a tartozását és a végén minden szorgalmad dacára éhen pusztulhatnál az ugynevezett „béke“ hazugságának jegyében. És takarékoskodhattok asszonyok és férfiak, fillért fillérré, vagy koronát koronára rakosgatva, hogy öreg napjaitokra legyen biztosítva számotokra a betevő falat, mert oda kell azt adnotok mind, oda fejetek alól a párnát, testetekről az utolsó rongyot, talán szátokból az utolsó száraz darab kenyeret is, hogy kiteljék a hadisarc, az ocsmány kapzsiság vérdíja. Nem, ez nem az élet lenne! Láttatok már bizonyára tudóbeteget, amint sorvadásával lassan-lassan és mindig kinosabban lihegi át a napokat, az órákat, végre a percekét, míg csak nem jön a jótékony, a megszabadító halál: hát tudjátok meg, ilyen halál, ilyen gyötrelmes eisenyedés várokozirátok, ha ezt a békét aláírják és elfogadják. A világháborúnak sok kegyetlen emléke van; ezek közül talán a legfájdalmasabbak azok a esonka hősök, kik elvesztették mind a két kezüket és mind a két lábukat és mégis élnek: ezek a kosáremberek, akik ott vergődnek a helyükön mozdulatlanul, mint élő halottak. Mát ilyen nyomorult bénák lennének mi ez után a béke után!

De nekünk ez a béke nem kell. Nem, nem, *óhó!* És ha a halált akarják ellenség inkékként ránkényszeríteni, abban szörnyűségesen tévedni fognak. Ez becstelen halál lenne, ennél százszor és ezerszer szebb, dicsőségesebb és megnyugtatóbb az, ami a harcmezőn vár a férfira. Kitérik kezünkől az ekeszarvát, a kalapácsot, a pennát, ám jó, felvesszük helyette fegyverünket. „Ide veled, régi kardunk!“ kiáltják lánglelkű költőnkkel és majd megkérjük, ki a legény a gáton? Dörögjük hát oda az egész világnak:

„Legyen tehát úgy, mint ti akartátok,
 Élet halálra ki a síkra há,
 Ne legyen béke, míg a magyar földön
 A napvilág egy ellenséget lát.“

Mi csak nyerhetünk. Mert, ha elbukunk, a legszentebb ügy szolgálatában szenvedünk mártírságot; ha pedig nyerünk, akkor lemostuk a gyalázatot, mit ránk kentek a forradalom és kommunizmus. De a magyarok Istene él, az erős, a hatalmas, az igazságos Hadur és így lehetetlen, hogy becsületes zászlónk mocsoktalan hirneve ne diadallal küzdje meg az új honfoglalást.

TÁVIRATOK

Friedrichék az aláírás ellen

Budapest, május 8. (N. St. t. j.) A politikai pártok körében élénken tárgyalják a békeszerződés átnyújtása által teremtett helyzetet, de egységes vélemény még a mai napig nem alakult ki. A képviselők előreláthatóan nem fognak addig állást foglalni míg kerületük vezetőfőfőriaival nem tanácskoztak és véleményüket meg nem hallgatták. *Friedrich István pártja erős agitációt fejt ki a békeszerződés aláírásának megtagadása mellett.*

A politikusok értekezlete

Budapest, május 8. (N. St. t. j.) Simonyi-Semadam Sandor miniszterelnök és Teleki Pál gróf külügyminiszter vasárnap délutánra értekezletet hívtak össze, melyen az összes vezető politikai személyiségek részt vesznek. A nemzetgyűlés hétfői ülésére az összes képviselők Budapestre jönnek, s a Tiszántulra utazott miniszterek, államtitkárok és képviselők vasárnap este külön vonaton fognak a fővárosba visszatérkezni.

Finnek a magyarokért

Helsingfors, május 8. (Nemz. St. tel. jel.) A finn esperantó-szövetség ma tartotta Viborgban 6-ik kongresszusát, melyen a magyar testvérek nyomorát tárgyalták. A finnek magyar arányu gyűjtést indítottak meg és a nyárra magyar gyermekeiket fogadják magukhoz, akiknek még az utazási költségét is magokra vállalták. Helsingforsban magyar segély-irodát létesítettek.

A Felvidék lázongása

Budapest, május 8. (Nemzeti St. tel. jel.) A felvidéki élelmiszer hiány Eperjesen és Kassán véres tüntetéseket váltott ki az elkeseredett lakosságból. A cseh kormány titokban akarja tartani ezeket a dolgokat, de mint a kassai polgármester nyilatkozatából is megállapítható, a közéletmezési bajok nem helyi jellegűek. Bizor yitja az a körülmény is, hogy a régebbi 12 kilogrammos fejkvótát előbb 7 majd 4 kg-ra szállították le. Kassán napok óta nem volt kenyér amit aztán az éhség tüntetések természetesen követtek.

A török béke

Páris, május 8. (N. St. tel. jel.) Szikratáviró utján nyert értesülés szerint a török békeszerződést kedden, május 11-én adják át a török meghatalmazottaknak.

Jön az angol munkásküldöttség

Kopenhága, május 8. (Nemz. St. tel. jel.) A Nieuwe Rotterdamische Curant értesülése szerint az az angol munkásbizottság, mely az alsóházi munkás-képviselőkől alakult meg, ma elutazott Magyarországra, hogy az ottani munkások helyzetét tanulmányozza.

A Külügyi Társaság értekezlete

Budapest, május 8. (Nemz. St. tel. jel.) Andrássy Gyula gróf, a Magyar Külügyi Társaság elnöke kedd délutánra értekezletet hívott egybe, mely a békeszerződés aláírásának kérdésével fog foglalkozni. Kijelentés van arra, hogy az aláírásra újabb 10 napos határidőt fogunk kapni.

A magyar nemzethez

A végleges békeajánlat híre megérkezett. Ezer éves hazánkat ismét halálra ítélték.

Megakartuk győzni ellenségeinket arról, hogy igazságtalanul és méltatlanul cselekedjenek. Nem sikerült. Igéreteik, vélt érdekeik és gyűlölködésük erősebbek voltak, mint könyvtárt kitevő megdönthetetlen bizonyítékaink, a keresztényiségért s az európai művelődésért való szolgálataink s majdnem ösezes honfitársainknak elszánt tiltakozása, kiket Magyarországtól való elszakadásra ítélték.

Ezt a békét nem szabad aláírunk. A történelmi Magyarország nem fog meghalni, mert a magyar nemzet egészséges és élni akar s amit egy nemzet erősen akar, azt el is tudja érni.

Fel a fejvel tehát s föl a szivekkel. Gyászzászlók nem kellene, mert azok csak a halottnak járnak, de kell egység, akarat és komor elszántság addig, amíg a célt el nem érjük. Isten békéje legyen addig közöttünk s bélpoklosként vessünk ki magunk közül mindenkit, aki gyűlölködik, aki szóval, vagy tettel magyar ember bánt.

Ne csüggedjünk, de legyünk büszkék és önértetesekek. Jogunk van arra, hogy azok legyünk, mert a szerencsétlenség nem tehet kicsinyvé nemzetet, melyben nagy lélek él. Mi becsületesek, bátrak, egyeneslelkűek, emberiesek voltunk ellenségeinkkel szemben is, kik azt ezzel a békével viszonozták. De papirossal nem tehetnek tönkre oly nemzetet, mely egyedül termi ezen a földön az emberi nemesség s a kultura összes gyümölcseit, mely nélkül csak kin ember-társaink meggyalázása s kezdetleges vadság van a Duna völgyében. Európa jövője, a népek boldogulása kövelelik Magyarországnak fennmaradását s ezeknek az erkölcsi erőknél nem lehet ellenállani.

Az igazság keresztre feszítése után a megváltás következik.

Magyarország Területi Épségének Védelmi Ligája.

MIKES

Az erdélyi gondolat állandó ébrentartását szolgálja a Területvédő Ligának, a Move-nak és az Országos Menekültügyi Hivatalnak az a terve, hogy Petrichevich Horváth Emil „Mikes” című színművét pünkösdi napján a m. kir. Operaházban az erdélyi menekültek javára disz-előadás keretében bemutatja.

Erdély rajongó szeretetében egységessé kovácsolt jelenetek sora Mikes alakján újra megszólaló édes hangján keresztül visszavisz bennünket Erdélybe, amely minden bánatunk, reményünk és akarásunk. Egy jászolói udvarházban indul el a darab és a Márvány-tenger partján végződik. Eközben megjárjuk Mikessel a Napkirály udvarát, a Kárpátok hófödte bérceit, végighallgatjuk Kolozsvárt az öreg Bánffy-házban a gubernális tanácsülést és az ötödik képből megelevenedik előttünk a magyar áldozatkészség és hőség hervadhatatlan „Moriatur”-ja. Az előadásban, — amelyre a magyar színészet kitünőségei vállalkoztak — a m. kir. Operaház disz-előadása után, része lesz a vidéknek is. Örömmel jelenthetjük, hogy a propaganda-akció utitervében Debrecen is szerepel és így Debrecen társadalmának alkalma lesz közvelelőül gyönyörködni az új magyar irodalomnak ebben a ragyogó alkotásában.

Az Arany János Társaság hétfőre, f. hó 10-ére tervezett ünnepi előadása közbejött, elháríthatatlan technikai akadályok miatt elmarad.

— **Hirdetmény.** A Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Rt. f. évi május hó 16. napjának délelőtti 10 órájára a ref. kollégium disztermébe meghirdetett közgyűlése közbejött akadályok miatt ugyanazon nap délután 4 órakor az Arany-Bika disztermébe fog megtartatni. Debrecen, 1920. évi május 7. Körtársaság Sándor sk. előadó.

— **A Keresztyén Nemzeti Egyesülés Pártjának** vasárnap (f. hó 9-iki) gyűlésének sorrendje: Délelőtt fél 11 órakor a Bika disztermében programbeszédet mond dr. Pröhle Vilmos, Debrecen II. ker. képviselőjelöltje; fél 11 órakor az Uránia mozgószínház helyiségében programbeszédet mond dr. Milotay István, Debrecen I. ker. képviselőjelöltje. Fél 11 órakor a Szent Anna-utcai főgimnázium udvarán programbeszédet mond dr. Bernolák Nándor a III. ker. képviselőjelöltje. 12 órakor Vasutas gyűlés a Máv. üzletvezetőség udvarán. 12 órakor Tisztviselő gyűlés a Bika mozgószínház helyiségében. — Délután 3 órakor nagygyűlés (kiszagzáké) a Bika disztermében. Fél 6 órakor Nőgyűlés (Schlachta Margit beszél) a Bika disztermében. Fél 6 órakor Munkásgyűlés a Margitfürdőben. Fél 6 órakor Iparosgyűlés a városháza udvarán. A gyűléseken megjelennek és beszédet mondanak Haller István, dr. Benárd Ágoston és dr. Bleyer Jakab miniszterek, dr. Szmeccsányi György, dr. Rassay Károly és Székely János államtitkárok, Homonnay Tivadar, Kovács Emil, Kontra Aladár, Fröhwrth Mátyás, Hentz Károly, dr. Kenéz Béla, Szabó József nemzetgyűlési képviselők és még több kiváló politikus. Pártelnökség.

— **A „Nyukosz” debreceni fiókjának megalapítása.** A „Nyugdíjas katonatisztek és katonahivatalnokok, katonatiszti és katonahivatalnok özvegyek és árvák országos szövetsége” röviden „Nyukosz” Budapestben megalakult. József főherceg ur öfensége méltóztatott a védnökséget elfogadni. Az összes nyugdíjasok, özvegyek és árvák saját érdeke, hogy ezen intézmény kebelében tömörüljenek. A debreceni fiók megalapítása céljából felkéretnek az összes nyugdíjas katonatisztek, katonai tisztviselők, ezek özvegyei és árvái, valamint azon tényleges állományú katonatisztek és katonai hivatalnokok, akik mint rendkívüli tagok óhajtanak a szövetségbe belépni, hogy folyó hó 13-án délelőtti 11 órakor a városháza nagy tanácstermében megtartandó alakuló közgyűlésre minél számosabban jelenjenek meg. Jelszónk legyen: „Tartsunk össze!” Az alakuló bizottság.

Minden szeretetbéllyel egy-egy menekültnek könnyét szárítjuk fel!

HIREK

— **Barabás S. mu többször fog ágot szenvedett s az oláhok üldözése elől Kolozsvárról elmenekült ref. esperes vasárnap délelőtti 9 órakor a Nagytemplomban prédikálni fog, melyre az erdélyi menekültek figyelmét ezúton is felhívjuk.**

— **Miniszterjárás Debrecenben.** Haller István közoktatásügyi, dr. Benárd Ágoston népjóléti és dr. Bleyer Jakab nemzetiségi miniszterek, Lipták Pál, dr. Székely János, dr. Rassay Károly és Karafiáth Jenő államtitkárok, továbbá dr. Koncz Schlachta Margit, Kovács Emil, Kontra Aladár, Szabó József, Hentz Károly, Fröhwrth Mátyás, Homonnay Tivadar, Mikovényi Rezső, Szűcs Dezső képviselők, Fehérváry Ödön kormánybiztos, Veres Jenő és Sebestyén Jenő ref. theologiai tanárok s az orsz. protestáns nőszövetség több tagja kíséretében tegnap délután 6 órakor érkeztek városunkban. A pályaudvaron a Ker. Nemzeti Egyesülés pártjának 200 tagú választmányának elén dr. Haendel Vilmos pártelnök fogadta őket. A miniszterek tegnap résztvettek a Dóczy intézet előadásán, ma pedig beszédekert mondanak a város különböző helyein rendezett pártgyűléseken.

— **A Tudományos Akadémiáról.** Mint értesülünk, a Magyar Tudományos Akadémia dr. Iványi Béla debreceni egyetemi tanárt levelező-tagjává választotta. Ugyanezen ülésében a Fáy András-féle pályadíjat dr. Vargha Zsigmond debreceni ref. lelkészképzőintézet tanárának ítélte oda „A szumir kérdéssről” írott kézjegyzék, alapos munkájáért, az egyetemi hallgatók irodalmi munkásságának jutalmazására szánt díjakat pedig Debreczeni Ferenc és Simon Károly debreceni egyetemi hallgatóknak ítélte oda... Debreczeni Ferenc középiskolai segédtanár, a kollégium esküdt diákja, aki Mitrovics professor mellett igen értékes munkálkodást fejt ki most is, Simon Károly azonban már nincs Debrecenben, mert sajnos, őt megrontotta a bolsevista zsidólétkör és előre laput kötött a talpára...

— **Házasság.** Simonffy Miklós posta és táviráda mérnök május 4-én tartotta esküvőjét Tamássy Annuskával Budapesten. Az egyházi szertartás a József városi plébánia templomban volt. A boldog fiatal párnak, kiknek Debrecenben nagy rokonságuk van, őszinte szívből szerencsét kívánunk.

— **Közgazdasági fakultás a debreceni egyetemen.** Budapestről jelentik, hogy Dr. Tóth Lajos kultusz államtitkár az egyetemmel kapcsolatosan felállítandó közgazdasági fakultás ügyében a legközelebbi napokban Debrecenbe fog érkezni.

— **Választók összehívása.** A belügyi kormány távirati rendelete a képviselőválasztások névjegyzékének összeállításáról szombaton délelőtti érkezett meg. A városi tanács azonnal értekezletre ült össze és elrendelte a névjegyzékek sürgős elkészítését, ami körülbelül 2-3 heti munkát igényel.

— **A Keresztyén Nemzeti Egyesülés pártja** a Bika szállóban ma, vasárnap este 8 órakor városunkban időző politikai vezérek tiszteletére egyszerű, szerény társas vacsorát rendez. Aikik résztvenni óhajtanak, azok vasárnap délig a párt Piac utca 56. sz., a Megyeháza alatt levő irodájában jelentsek be. Pártelnökség.

— **Mikor jön a területvédő liga?** Újabb értesülésünk szerint a területvédő liga elnöksége úgy határozott, hogy a debreceni nagygyűlést május 23-án és 24-én fogja megtartani nagyszabású ünnepek és tüntetések keretében.

— **Hajduvármegye állandó választmánya** május 11-én tart ülést Szomjas Gusztáv kormánybiztos főispán elnöklété alatt.

— **Az alkotó munkát sürgeti Kecskemét.** A kecskeméti átirat, melyben a derék, magyar város sürgeti a nemzetgyűlést, hogy lépjen az alkotó munka terére, megérkezett Debrecenbe is. A felirat kéri a nemzetgyűlést, hogy minden egyéni és pártpolitikai kérdés félretételével hasson oda, hogy mielőbb az alkotó munka terére léphessünk és hasson oda, hogy a keresztyén jelszó törvényes intézkedésekkel mielőbb a gyakorlatban is mutassa hatását.

— **Meghívó.** A „Debreceni Keresztyén Kiszagda- és Földmivespárt” f. május hó 9-én vasárnap délelőtti 10 órakor tartja alakuló közgyűlését az Arany Bika épületben levő Vigszínházban.

— **A református theologus ifjúságnak** f. hó 13-án d. u. 5 órakor a kolozsvári ref. theologia javára a kollegiumi disztermében rendezendő ünnepélyről már hirt adtunk kedves olvasóinknak, most ujjolag és nyomatékosan felhívjuk a közfigyelmet erre a hazafias ünnepélyre, mely bizonyára szerény praeludiuma lesz egy nagyobb arányú mozgalomnak az erdélyi iskolák anyagi támogatása, felsegítése érdekében. Mindenki előtt világos igazság, hogy a magyarság elpusztul Erdélyben s a végeken, ha az iskolákban megszűnik a magyar szó s elhallgat az utolsó kálvinista harang is a kárpáti falvakban. Ha mi nem gondoskodunk magyar érzelmű tanítók és papok anyagi segítéséről, az elfoglalt területeken, akkor sohasem remélhetjük szeretett magyar hazánknak régi határai között való visszaszerzését. A ref. theologia ifjúságunk mozgalma iránt már most is nagy az érdeklődés, egymás után érkeznek a tekintélyes adományok a rendezőséghez az anyagi romlás szélén álló ifju kolozsvári ref. theologia javára. Pontos programot majd a keddi számunk közöl. Jegyek az Egyetemi-kör helyiségében kaphatók kedden és szerdán d. e. 10-12 óráig.

— **Szabadságon.** A hajdunánási választókerületben a keresztyén kiszagda és földmivespárt hivatalos jelöltje, Reitz János állategészségügyi főfelügyelő a választás tartamára szabadságot kapott. Reitz János a jövő héten kezdi meg a körutját hajdunánási kerületben. Reitz Jánost körutján több nemzetgyűlési képviselő fogja kísélni. A kerület székhelyén, Hajdunánáson 17-én fog programbeszédet mondani. A kerülethez tartoznak Hajduhadház, Balmazújváros és Téglás községek.

— **A „Keresztyén iparosok országos szövetségé”-nek ügyvezető elnöke** Pekovits János és főtitkára Müller Antal tegnap városunkba érkeztek, hogy részt vegyenek és beszédet mondjanak az iparosok vasárnap délutáni nagygyűlésén. A gyűlést a városháza udvarán, rossz idő esetén a városháza disztermében délután fél 6 órakor tartja. Vezetőség.

— **A Debreceni Székely Társaság** második propaganda-előadását május 11-én, kedden d. u. 6 órakor tartja a vármegyeház disztermében a következő műsossal: 1. Hazafias dalokat énekel Székely Gyula, a Csokonai színház művésze. 2. „A székeiység helyzete a múltban és jelenben” címmel előadást tart dr. Darkó Jenő, a Székely Társaság elnöke. 3. Végvári költeményeiből szaval dr. Winklerné Rerfeghy Margit. Bevezető előadást tart dr. Pap Károly egyetemi tanár. Erre az előadásra, melyen kifejezésre fog jutni a Székely Társaság tiltakozása a lehetetlen és elfogadhatatlan békefeltételek ellen, külön is felhívjuk a figyelmet. Jegyek elővételben kaphatók Mentze Henrik és Aszmann Ferenc társaságaiban.

— **Nem azonos.** Dr. György Sándor kisvárdai ügyvéd nem azonos a „Hajduföld” f. hó 6-i számában „Dohánycsempész ügyvéd” cím alatt ismertetett bűnügy szereplőivel. A tettes valóban: György Sándor ügynök, aki az igazságszolgáltatás elől Csehszlovákiába szökött. Dr. György Sándor ügyvédnek a csempészletben semmi része nem volt, amit ezennel létszeggel regisztrálunk.

— **Az elhurcoltak.** A honvédelmi miniszter elrendelte mindazon katonai személyek (vörösgyalogosok is) és politikai internáltak névjegyzékbe foglalását, akiket az oláhok elhurcoltak és nem tértek vissza. A városi tanács a katonai ügyosztályt bizta meg a névjegyzék elkészítésével.

— **Felkérem mindazokat, akik a Bangha délután előfizetési gyűjtő levelet vettek át, azokat hétfőn, f. hó 10-én délután 2-6-ig a Ker. Nemz. Egyesülés pártjának irodájában, Piac-u. 56. (üresen is) feltétlenül adják át.** — Közp. Sajtóvállalat kiküldötteje.

— **Szöke mangalica** tenyész sertés kant, akik óhajtanak beszerezni, jelentkezzenek vasárnap május 9-én délig a titkári hivatalnál. Debreceni gazdasági egyesület.

— Az egyetemi ifjuság impozáns tüntetése. A debreceni egyetem lelkes, keresztény ifjusága pénteken délután az ősi kollégium előtt, az emlékkertben gyűlt össze, hogy tüntessen az ezeréves Magyarország területi épségének megcsonkítása ellen. — Az ifjusághoz Barabás Sámuel, kolozsvári ref. esperes-lelkész intézett gyűjtő beszédet, melynek hatása alatt az ifjuság a Kossuth-szobor elé vonult, ahol elénekelték a Hymnuszt, majd az ifjuság vezetői beszéltek lelkesen és szent fogadást tettek, hogy nem, nem, sohasem fognak hozzájárulni Magyarország területének megcsonkításához. Végül a Szózatot énekelték el, majd tüntető menetben járták be a város főbb utcáit. A rögtönzött népgyűlésen több ezer főnyi tömeg vett részt és hazafias lelkesedéssel csatlakozott az ifjusághoz.

— A hősök szobra. Szombathelyről jelentik, hogy Gencs község hazafias közönsége a világháborúban elesett hősök emlékére díszes emlékoszlop emelését határozta el, amelyet a kormány képviselőjének jelenlétében vasárnap délután fognak leleplezni.

— Közikirathamisításért elítélt rabbi. A debreceni törvényszék büntető tanácsa tegnap tárgyalta dr. Szuchányi Andor elnöklété alatt a Csillag Emánuel földesi rabbi közikirathamisítási ügyét, melyet nevezett általa követett el, hogy még a háború folyamán 1917-ben a katonai szolgálatot teljesítő Schwartz Hermann püspökladányi kereskedőnek hamis anyakönyvi kivonatot állított ki. Nevezett ugyanis 1867-ben született s a rabbi 1866-ot vezetett be az okmányba, mely által Schwarz a katonaságnál — mint idősebb korosztályú — előnyt akart elérni, amit meg is kísérelt, de a parancsnokságnál véletlenül rájöttek a suskusra és Temesváron a hadbíróóság annakidején 2 és fél évi fogházra ítélte el Schwarzot. Most a debreceni törvényszék Csillag Emánuel rabbit marasztalta el közikirathamisítás bűntettéért és ezért 6 hónapi börtönrre és 3 évi hivatalvesztésre ítélte. A vádlott az ítélet ellen felebbezett.

— Halálozás. Velejték a következő gyászjelentést: Özv. Forrai Ernőné egy a maga, mint gyermekei János és Judith és a többi rokonok nevében is, fájdalomtól megtört szívvvel tudatja, hogy forrón szeretett férje, a legjobb apa, testvér, vő és rokon Forrai Ernő földbirtokos életének 47-ik s boldog házasságának 14-ik évében, hosszas és súlyos betegség után elhunyt. Hült tetemei folyó hó 9-én vasárnap délután 4 órakor fognak a Kossuth-u. 23 sz. gyászháztól, a református egyház szertartásai szerint a Kossuth-utcai temetőben örök nyugalomra felelni. Debrecen, 1920 május 8. Áldás és béke poraira! Testvérei: Forrai Sándor, Forrai Miklós és neje, dr. Forrai András, Forrai József és neje. Anyósa: özv. Reichmann Arminné és leányai.

— Ivánfi Jenő, a Nemzeti Színház örökös tagja, Londonban és Amerikában fogja Shylockot játszani. Máj. 11-i keddi klasszikus előadó estélyén a Bika dísztermében legragyogóbb szerepeiben. III. Richard, Macbeth, Oedipus király stb. láthatjuk a magyar Talmát. Jegyek Színházi Figarónál és a Bika portásánál kaphatók.

— Eltűnt fiu. Rácz János vámospércsi földműves András nevű 12 éves fiát özv. Dézsi Jánosnéhoz szegődöttette be cselédnek, ahonnan a fiu március 1-én állítólag megszökött és azóta nyoma veszett.

— Merénylét egy kommunista vezér ellen. Bécsből jelentik, hogy Thoman Károlyt az osztrák kommunista párt egyik vezérét csüörtökön a nyílt utcán Weiszer Ferenc mérszörös tettelesen inzultálni akarta. Thoman revolverével a levegőbe lökte; s mire a közeli rendőr a tett színhelyére érkezett, — a merénylő elfutott.

— Az egyeki gulya veszedelme. Egyeken a legelőre kicsapott gulyában fellépett a lépfene és több fiatal állat elhullott. Az előjáróság az esetről távirati jelentést tette a főszolgabíró útján az állategészségügyi felügyelőségnek.

— Siketnémák összeírása. A debreceni siketnéma-intézet megkeresésére az alispán elrendelte a vármegye területén a 8—12 éves siketnéma gyermekek összeírását.

— Eltűnt vármegyei aljegyző. A magyar csapatok bevonulása után megfelelő utazási engedélyekkel kelt ultra dr. Papp Sándor vármegyei aljegyző, hogy petróleumot, benzint és egyéb közszükségleti cikkeket vásároljon három millió koronáért. Azóta már 5—6 hét telt el és csupán annyi hír érkezett felőle, hogy Nagyváradra szerencsésen megérkezett. Aggódo édesapja, Papp Sándor, a hajdúvármegyei gazdasági egyesület titkára most arra kérte az alispánt, hogy tegyen lépéseket a fia felkutatására.

— Az ellopott kender. Vámospércsen Kiss Lajosné Debsa Ágnes ujkutlapi földjéről 35 keve kendert elloptak. A csendőrség a tolvajt Tömöri Istvánné Oláh Julis személyében nyomozta ki.

— Az elfajuló mulatozások ellen. A belügyi kormány szigorú rendeletet adott ki az egyre jobban elfajuló mulatozások megakadályozására. A miniszter felhívja a törvényhatóságokat a vigalmi adó felelésére és a pezsgő és habzóbor adóitételeinek fokozására. A miniszter nyilván úgy gondolkozik, hogy akiknek még most is van kedvük és pénzük a mulatozásra, fizessék meg.

— Magyar kézbe került ismét a „Törő”. A háború alatt elnéptelenedett a régi, hírneves Törő-vendéglő. Fokról-fokra süllyedt, míg végre az oláh megszállás alatt „tincses” kezére került, aki teljesen lezüllesztette. Oláh martalócok osztokodó tanyája lett, akik az összerablott holmik értékesítése után ott járták a medvéláncot és hupp-jucuráztak sivalkodó, oláh dajnáikkal. A tincses 3—4 ilyen rébékét is tartott. Közveszélyes lebuji lett a régi, messzire földön híres Törő-vendéglő, elkerülte messze minden jóízű magyar ember. A nemzeti hadsereg bevonulását a tincses nem várta be, hanem elpályázott onnan, hátrahagyván rengeteg piszkot és szemetet. Ezt a förtelemtanyát Buzás, az új tulajdonos, negyedmilliót meghaladó költséggel állította helyre. Ez a törekvő, fiatal magyar ember elhatározta, hogy visszaszerzi a Törő-vendéglő régi hírnevét. Heteken keresztül dolgozott maga is a munkásokkal, míg kitararította a tincses piszkát, az oláhok szemetjét. Munkáját siker koronázta és a régi, híres vendéglő ma ismét az, ami évtizedeken keresztül volt: csendes, szolid, magyar vendéglő, mely meghitt, barátságos tanya, csendes szórakozó hely, igazi családi otthon, ahol külön asztala van az ébredő magyaroknak, a Petőfi-dalkör tagjainak, az önkéntes tűzoltóknak; újra fölkeresik a vidéki lelkészek, gazdák; ott találkoznak a munkás társadalom csendes szórakozást kedvelő tagjai. Kitűnő magyar konyha, tisztán kezelt jó borok, csapolt sör és figyelmes kiszolgálás: ez jellemzi a régi szellemben vezetett vendéglőt. Buzás Lajos, az új tulajdonos mindenképp megérdemli, hogy a magyar, keresztény közönség szerető pártfogásába fogadja vállalkozását.

— Adományok a hadifoglyok hazaszállítására. Szilágyi János Csapó-u 52 sz. alatti lakos a Szibériában sanylődő magyar hadifoglyok hazaszállítására 60 rubel értékű papírpénzt adományozott.

— Elfogták az oláh vérebet. Az oláh megszállás alatt rettegett hírnévre vergődött Ilescu oláh kapitány, az oláh katonai rendőrség parancsnoka. Valóságos véreb volt, ugysis hívták még alantasai is. Ez az oláh vadállati kegyetlenséggel bánt azokkal a szerencsétlen magyarokkal, akik a körme közé kerültek. A vármegyházán ütötte föl tanyáit. Az egész vármegye hallotta, hogy csatantak a pofonok, hogyan pattogott a korbács, derékszíj. A szerencsétlen áldozatok jagatása szívetfacsaró volt. Sokan idegbetegek lettek. A tisztviselők nem tudtak dolgozni. Így ment ez nap nsp után. Az oláh véreb heteken keresztül gyötörte a sokszor teljesen értetlen embereket, akik hamis vádaskodásoknak, besugásoknak estek áldozatul. A spanyol kintzókamarák gonoszai lehettek csak Ileskuhoz hasonlóak. Amilyen gonosz volt a lelke, éppoly piszkos volt a magánélete is. Lopott és lopatott katonáival. Előszeretettel zsarolta, különösen a zsidókat, akik az oláh véreb haragját „megváltási díjjal” enyhítették. Nehéz százezreket, talán milliókat is szedett össze az oláh véreb, aki a magyar csapatok bevonulása előtt, mácius 10-én távo-

zott el rengeteg, összerablott holmival Nagyváradra. Sok megkínzott magyar gondolt vissza rá azzal, hogy találkozzék csak vele valahol szemtől-szembe! A végzet most magyar kézre szolgáltatta: Ilescu oláh kapitányt Budapestten letartóztatták. Kémkedett a magyar fővárosban! Polgári ruhában volt öltözködve és 400.000 korona felülbélyegzett kékpénz volt nála. A vérebet láncon hozzák Debrecenbe! Erős fedezet ment érte.

— Nem, nem, soha! Az egyetemi ifjuság után a középiskolák tanulóit is kivonultak szombaton délután az utcára és részt vettek az impozáns tüntetésben, melyet az egyetemi ifjuság rendezett. Zászlók alatt gyülekeztek a Kossuth-szobornál, ott négyesével sorakoztak és 5 órakor elindult a menet a Piac-utcán. A városháza előtt megálltak, elénekelték a Hymnuszt, majd Thorma Lajos, az egyetemi ifjusági kör elnöke mondott tüzes beszédet a gyalázatos békefeltételek ellen; a sok ezer főnyi tömeg lelkesen éltette és sokszor eskü gyanánt zúgott fel a „nem, nem, soha!” A beszéd alatt a Szózatot énekelték, majd a menet megindult a vasúti állomás felé, ahol az ifjuság megvárta a budapesti vonattal érkezett Haller István kultuszminisztert és társait. A tüntetéseket az ifjuság naponta megismétli.

— Az adófelszámolási bizottságban a vörös uralom alatt vértanúhalált szenvedett Körner Béla hajdusoboszlói gőzmozgatótulajdonos helye megüresedett. A pénzügyigazgató megkereste az alispánt, hogy a megüresedett helyet töltsé be a megye.

— Ifj. Schaff János táncintézetében, a Royalban az új tanfolyam e hó 10-én kezdődik. Tanórak: hétfő, szerda és péntek este 8—10 óráig Külön órák bármely időben. Beiratásokat elfogadok lakásomon Csapó-utca 61. sz. alatt. Minden vasárnap este 12 óráig tartó nagy táncestély.

— Író és fogalmi papir, valamint mindenféle irodaszerek legjobb bevásárlási forrása az Antalfy könyvkereskedés.

— Elvállalok cserépkályha átrakását, tisztítását, javítását és falburkolati munkákat is Krisch Károly cserépkályharaktár Piac u. 89.

— Pezsgősüveget vesz a „Török-pezsgőgyár.”

— Vasablakokat, vasajtókat készít Píros Béla lakatos műhelye Péterfia 32. sz.

— Jegyezzünk a Nemzeti Hitelintézet r. t. részvényéből, mert közzgazdasági életünket is keresztényen és nemzeti szellemben kell átalakítani, ha élni akarunk! — Jegyzéseket kiadóhivatalunk is elfogad.

— Kévkötő zsinagból állami kiutalás nem lesz, ezért kérjük egyesületünk tagjait, hogy az együttes megrendelhetés végett szükségleteiket legkésőbb május 15-én délig titkári hivatalunkban bejelentsék. Debreceni gazdasági egyesület.

— Kendert a kik vetni óhajtanának még, sürgősen jelentkezzenek. A vetőmagot beszerzi a debreceni gazdasági egyesület.

Margit-fürdő állandóan nyitva

— Városunk legmegbízhatóbb és legrégebb molykár elleni megóvó vállalata: Nagy József, szücs-mester, Szent-Anna-u. 3. sz.

— Legrosszabb nyakkendőit is újja alakítja Péterfia-utca 53 alatt az udvarban balra.

Schuscher Ferenc fogászati műterme Vár-utca 11. sz.

A külföldi lapok a békeről

Genf, május 8. (Nemzeti Sajtó tel. jel.) A külföldi lapok terjedelmes cikkekben foglalkoznak a magyar békeszerződéssel, s általában elítélik a legfőbb tanács döntését. — A párisi „Journal” legújabb száma a magyaroknak átnyújtott békefeltételekkel foglalkozik s megállapítja azt a kínos hatást, melyet a ki-méietlen igazságtalan békeszerződés Magyarországon okozott. Irja tovább, hogy Budapestben az összes pártok azon az egy véleményen vannak, hogy a béke aláírását megfogják tagadni. A megtagadás a szövetségeseket is kínos helyzetbe hozhatja, mert a blokádnak életbe léptetése teljesen lehetetlen mivel ez egész Európában nagy khaoszt idézne elő.

KÖZGAZDASÁG

A HAJDUFÖLD VASÁRNAPI
MELLÉKLETE
ROVATVEZETŐ
BIRÓ PAL

Földmivelő népünk és a szocializmus

Visszaemlékezve az elmúlt év szomorú történetére, az országot elpusztító kommunizmusra, önként rá gondolunk arra, hogy a pusztulások korszakában mily nagy volt a különbség a mezőgazdasággal foglalkozók és az ipari munkások zömének magatartása között. Kétségtelen, hogy ennek okát főleg a két kereseti ággal foglalkozók eltérő gondolatvilágában kell keresnünk.

De nem csak ez az ok játszott közre annál, hogy a szocializmusnak, közelebből pedig a Marx- és Lenin-féle kommunizmusnak tanai a mi földmives népességünk között nem tudtak tért nyerni, hanem főleg a mi józan falusi lakosságunk érzéke, mely ösztönszerűleg érezte azt, hogy mit jelentene részére a szociáldemokrácia gyakorlati agrárpolitikája.

Mert mit is nyújthatott volna a kommunista uralom a gazdasággal foglalkozóknak? Nézzük először a kisgazdákat! A szocializmus a kisgazdáknak nem nyújt védelmet, mert annak tanai szerint a nincstelen proletárok érdekeit a kisgazdák érdekeiért feláldozni nem szabad. A szociálista vezetőknek az volt a tervük, hogy a kisbirtokos osztályt proletárrá tegyék, mert jól érezték, hogy ez az osztály a leghatalmasabb ellenfél, amellyel meg kell küzdeni. Egy egész osztályt akartak megfosztani attól, amit évszázados küzdelmek után ért el. De a kisbirtokos osztályt nem tudták félrevezetni. Másként a nagy- és középbirtokok szocializálását gyorsan követte volna a kisbirtokok elkobozása is. Hisz a legnagyobb szociáldemokrata tekintélyek azt írják, hogy szociáldemokrácia győzelmével karöltve jár a földbirtokok kisajátításának gondolata, nincs különbség nagy, közép- vagy kisbirtok között. Másrészt mi lehet egy nemzeti becsületes kormány programja? A kisbirtokos osztály szaporítása, megerősítése, amely legjobb óvszer a szocializmus hazafiatlan nemzetellenes irányzata ellen.

És itt tolu elénk a másik kérdés, t. i. az, hogy mit remélhetek volna a mezőgazdasági munkások és cselédek a szociálista államtól? Itt csak röviden utalunk arra, hogy a mezőgazdasági szocializmus alapján véve különbözik az ipari szocializmustól. A mezőgazdaság modern fejlődése a kis üzemek szaporodását mozditja elő, míg az ipari a kis üzemek pusztulására vezet. És ebben van a kérdés lényege. Míg ugyanis az ipari munkás ugyszólván egész életére munkás marad és arra, hogy önállóságra jusson, igen kevés a valószínűség, a mezőgazdasági munkásoknál egy átmeneti jellegű társadalmi osztály, melyből rendes körülmények között önálló kisbirtokos lesz. Tudjuk azt, hogy minden gazdasági munkásnak és cselédnek az a törekvése, hogy földbirtokhoz jusson. A gazdasági munkás sokkal közelebb áll a kisgazdához, mint az ipari munkáshoz. Az a remény, hogy a munkájával, szorgalmával önálló kisgazdává

küzdheti fel magát, a legjobban hat a munkásra, a szocializmus megvalósítása pedig ettől a lehetőségtől zárta volna el, mert amíg a földbirtokpolitika ezt az egészséges fejlődést előmozdítja, úgy a kommunizmus megvalósítása esetén a gazdasági munkás és cseléd a legtakarékosabb, legszorgalmasabb élet mellett sem lehetett volna soha önálló kisbirtokos.

A gazdasági cselédeket pedig, mint-hogy az összes birtokok elvételéhez szükség volt segítségükre, eleinte azzal kecsegtették, hogy a birtokok tiszta jövedelméből részesedni fognak és a gazdálkodásba is beleszólhatnak. Olyan nagy fizetéseket állapítottak meg, amelyeket az egyes gazdaságok el nem bírtak és számtalan esetben a gazdaság nem tudta volna a konvenciót és vetőmagot a termésből fedezni. Minden józanul gondolkodó ember beláthatta, hogy ez nem lehetett volna tartós. Hát akkor mi lett volna a gazdasági cselédek sorsa. A termés betakarítása után mindent elvettek volna tőlük és ellátásukat is leszorították volna. Szerencsére a nemzetközi szociáldemokráciát a földmiveléstől egész világ választja el.

Az alföld fásítása és a gazdák

Kiss Ferenc miniszteri tanácsos előadása.

(Budapesti tudósítónktól) Az OMGE növénytermelési szakosztályának április 21-én tartott ülésén a nevezett szakember által előadottak nagyon érdeklik az Alföld lakosságát. Érdemes szakemberünk előadását szükségesnek tartjuk az alábbiakban ismertetni.

Régi feljegyzések igazolják, hogy az Alföldnek igen tekintélyes része fátlan volt. De már régebben is akadtak előrelátó gazdák, akik az Alföld fásítása érdekében több kevesebb sikerrel mozgalmat indítottak. Nagy érdeme van e téren a szegedvidéki erdők első megtelepítőjének Vedres Istvánnak, aki a XVIII. században a sívóhomok hatásáról könyvet írt.

Az alföldi homokterületek megkötése tulajdonképpen a XVIII. század végén vette kezdetét. Nagyobb erdősítések történtek a múlt század háttámasz éveiben, de nagyobb mérvű rendszeres fásítás csak a nyolcvanas évek közepén indult meg, nagyjából a mezőgazdasági területek felhasználásával. A szélnek és a víznek különböző homokfajtákra különböző, de jelentős a hatása. A szél is nagy változásokat okoz a talajfelületben meg a talajvíz is. A Dunatisza közén sok ezer katasztrális holdnyi tápanyagokban szegény homokterület van, amely csakis erdősítés révén hasznosítható. — Ezért szükséges, hogy ez a terület az erdőgazdaság szempontjából behatóan tanulmányoztassék. — Kiváló fontossága van itt a talajtakaró növényzetnek, melyből következtethetünk a talaj minőségére, ez pedig utmutatást ad az alkalmazandó tanemek megválasztására. A befásításhoz használható különböző fajok ismeretelése után az előadó ismertette a csemetenevelést és átiskolázást. Végül az előadó határozati javaslatot terjesztett elő, amelyet a gyűlés egyhangulag ellogadott. Kimondta a gyűlés, hogy a földmivelésügyi miniszternek az Alföld fásítása érdekében megindított akcióját örömel és szívesen üdvözli s azt úgy az erdőgazdaság mint a mezőgazdaság érdekében állónak tartja másfelől az Alföld legelőinek fokozott mérvű feljavítását szükségesnek ismeri.

A rendkívül értékes felolvasásért az előadó Kaán Károly államtitkár mondott köszönetet, majd az OMGE igazgatója, Szilassy Zoltán üdvözölte meleg érdeklődéssel az egész akciót s kitalásba helyezte, hogy a felolvasást a „Közlepek” útján a gazdák önszorgalmával meg-

ismerteti, egyben különös figyelmébe ajánlotta az erdőgazdáknak azt, hogy igyekezzen lehetőleg minden egyes község területén csemetekerteket létesíteni, mert ezzel máris biztosítva volna az akció sikere. Több szakember hozzászólása után az előadó Kaán Károly államtitkár emléztet meg az ülés különös jelentőségéről, amikor az erdőgazdaság, mezőgazdaság, gyümölcsészet és kertészet leghivatottabb képviselői tökéletes összhangban egyesültek ezeknek a nagyarányú munkálatoknak hazafias végrehajtására.

Közellátási rendeletek

Közélelmezési miniszter 29607/1920. Ké. M. sz. rendelete alapján legmagasabb árakon felül szállítási premium címén métermázsánkénti 100 koronát igényelhet az a termelő, aki az 1919. évi termésű buza, rozs, kétszeres és árpa, 50 koronát az, aki zabkészleteit f. évi május hó 31-ig bezárólag a gabonagyűjtés országos kormánybiztosának, illetve a termény átvételével általa megbízott szervezetnek vagy közegeknek leszállítja. — Földmivelésügyi miniszter 47071/1920. számú rendelete szerint — miután az olajmagvak forgalma szabadabbá tételt — az olajmagtermelőknél a vissza járó olajpogácsa járandóságra olyan árban van igényük, amely az olajgyárba beszállított olajmag métermázsánkénti árának 20 százalékát teszi ki. A termelői járandóságon felül fennmaradó mennyiség a maximális árakra a Korpaközpontot illeti meg. — Az őrlelési tanúsítványkényszer. A gabonagyűjtés országos kormánybiztosának 8543/1920. számú távirati rendelete értelmében felhívjuk a lakosság figyelmét arra, hogy az ország összes malmaiban a legszigorúbb őrlelési tanúsítványkényszer áll fenn és a Gabonagyűjtés Országos Kormánybiztoság malmi ellenőrei szigorú utasítást kaptak a malomban esetleg őrlelési tanúsítvány nélkül tároló minden készlet azonnali elreklvirálására. A helybeli malmokban régebből esetleg még tanúsítvány nélkül tároló készletek őrlelési tanúsítványait mindenki saját érdekében 3 napon belül feltétlenül szerezzé be és juttassa el az érdekelte malomhoz annyival is inkább, mert a következményekért, illetve a tanúsítvány nélküli készletek lefoglalásáért a tulajdonos önmagát okolhatja. — Felhívás a kereskedőkhöz. Felhívja a közélelmezési ügyosztály a kereskedőket, hogy a náluk előjegyzett rendkívüli fogyasztási jegyek jegyzékének másolatát a városi lisztirodába haladéktalanul szolgáltatásuk be. — Az amerikai élelmiszer segítség. Közélelmezési ügyosztály a 28314—1920. Ke. M. számú rendelete értelmében az American Relief Administration élelmiszer akciója tárgyában a helyi lapokban már előzetesen közlélt közleményekre a lakosság érdekelt tagjainak szives figyelmét újból felhívja. Az American Relief Administration által kidolgozott tervezet értelmében az Egyesült Államokba élő magyarok élelmiszereket küldhetnek és Magyarországon élő rokonaiknak és barátaiknak, hogy ez miként történik, annak módját a helyi lapok már közölték, s arra vonatkozólag Csapó-utca 15. sz. alatti központi lisztirodában bővebb felvilágosítások is nyerhetők, ahol a jelentkezők mindegyike egy e célra szolgáló levelezőlapot kap, amelyet pontosan és olvashatóan kiállítva Amerikában élő rokonaiknak és barátaiknak kell feladni. — Vetésterületi adatgyűjtés. A m. kir. központi statisztikai hivatal az 1897. XXXV. t. c. alapján elrendelte az 1919. év őszén és az 1920. év tavaszán bevetett területekre (és csöves szántóföldekre) vonatkozó adatgyűjtést. Felhívtnak ezért a város határában levő 100 kat. holdnyi vagy ennél nagyobb területtel rendelkező gazdaságok tulajdonosai (kezelői, bérlői) hogy a szükséges vetésterületi adatok beszállítása végett a városi lisztirodában (Csapó-u. 15) f. évi május hó 5-től 9-ig terjedő időben következmény terhe mellett jelentkezzenek. Közélelmezési ügyosztály.

Mezőgazdasági munkások figyelmébe! A mezőgazdasági munkások hivatalt felhívja az összes mezőgazdasági munkásokat és cselédeket, kik jelenleg munka nélkül vannak, vagy pedig helyüket megváltoztatni akarják, saját érdekükben sürgősen jelentkezzenek a hivatalnál Miklós-u. 23. alatt, hogy részükre a megfelelő munkaalalmat biztosítani tudjuk.

A fatenyésztés és gyümölcsstermelés fejlesztése. A földművelésügyi minisztériumban már megvalósításra készen van a fatenyésztés és gyümölcsstermelés legközelebbi feladatainak tervezett, amelynek vezérfonala az a törekvés, hogy többet jobbat és értékesebbet termeljünk pedig nagyobb tömegekben egyöntetű minőségeket. Ennek érdekében a tervezet szerint első és legfőbb teendő, hogy az állami és magán faiskolákban annyi nemes gyümölcs facsemetét állítsanak elő, amellyel nem csak az ország szükséglete fedezhető, hanem annak egy része külföldre is kivihető legyen. — A jelenlegi nagy oltvány és vadcsemete szükséglet kielégítése céljából új és nagyobb terjedelmű faiskolák felállítása van tervbe véve. Ezeket az új faiskolákat kizárólag faiskoláknak feltétlenül megfelelő talajon fogják telepíteni. A cél az, hogy ezeket bimbó számban a már virágzó gyümölcsstermeléssel bíró vidéken nagyobb számban pedig oly vidékeken állítsuk fel a hol jövedelmező gyümölcsstermelés, bár ennek az előfeltételei megvannak, ma még egyáltalán nincs, vagy csak kis mértékben van megvalósítva. Fontos feladatnak tartja a tervezet a különböző vadcsemetéknek minél nagyobb mennyiségben való előállítását, valamint azt, hogy e munkálatoknál ne napszámosokat, hanem két, három év tartamára alkalmazott szegődményes munkásokat képezzenek ki a Németországban bevált mintára ugyanevezett faápoló embereké (Baumwarter). — Egyik főcélja a földművelésügyi kormányzatnak, hogy az állami faiskolákat üzleti alapon állókká szervezze át. Az üzem olcsóbbá tétele végett külföldi bevált mintára ajánlatos a gépekkel való talajművelési mód felkarolása. A tervezet még egy számacsatermelő kísérleti és szaporító telep, egy gyümölcs védekezési kísérleti telep, valamint a meglévő kivül még két állami füz-telep felállítását veszi tervbe. Hogy pedig a fanevelés már kellő időben megkezdhető legyen, arra kell szorítani a gyümölcsfeldolgozó gyárakat hogy a feldolgozott gyümölcs mennyiségnek megfelelő magot csiraképes állapotban átvétel céljából az állam részére ajánlják fel. A létesítendő új faiskolákat az államkincstár nehéz pénzügyi helyzetére való tekintettel esetleg szövetkezési alapon, vagy pedig egy vagy több vármegyét érdeklő módon p. u. vármegyei faiskolák gyanánt tervezik megoldani, állami szakköznevelők kezelése, irányítása és ellenőrzése mellett.

Felhívás a méhészekhez. A Hajdumegyei Méhészegylet választmányja az egylet újra szervezését határozta el s erre 3 tagú bizottságot küldött ki. Addig is, amíg a bizottság a kinyerendő hatósági engedély alapján ülést tarthat, időnyerés szempontjából dr. Vásárhelyi Zoltán mint a bizottság legidősebb tagja, az egylet kötelékében való tömörülésre kéri fel Debrecen város és Hajdu vármegye méhészeit. Tagul jelentkezni lehet és taggyűjtő iv. kap. ható Trásy Gézánál, Szent-Anna-utca 50. sz. alatt, Szűk Antalnál, városi adóhivatal 1. sz. iroda, Tihanyi Károly IX. méhészeti kerületi vezetőnél István-ut 24. sz. alatt és dr. Vásárhelyi Zoltánál Miklós utca 18. sz. alatt, vagy a Debreceni Első Takarékpénztár jogügyi osztályánál.

Mezőgazdák figyelmébe. A mezőgazdasági munkaközvetítő hivatal felhívja mindazon mezőgazdákat, kiknek bármilyen mezőgazdasági munkásra, cselédre, hónaposra, részes gazdára, gazdatisztra, summás aratómunkásra szükségük van, igényüket minél előbb a hivatalnál minél előbb jelentésük be, hogy munkás keresletüket kellőképpen biztosítani tudják.

Az erdészeti szakiskola tanulóinak felvétele. Az erdészeti szakiskola az ősszel kezdődő két éves tanfolyamáról a földművelésügyi miniszter a következő tájékoztatót adta ki: A pályázóknak igazolni kell magyar állampolgárságukat, felvételi vizsgát kell tenniük, igazolni, hogy 16 évet betöltöttek és 20 évet még nem haladtak, a középiskolák négy osztályának el-

végzését, ép, erős testalkatukat. Szegénysorsu tanulók ellátása állami költségen. Pályázni kívánók a felvételi vizsga tantárgyaira és vizsgatárgyaira és azok vizsgaanyagára nézve a Tájékoztatóból nyerhetnek felvilágosítást, amelyet az erdészeti szakiskola igazgatósága, Tata megküld.

Színház

Rovatvezető: ZIVUSKA JENŐ dr.

CSOKONAI SZÍNHÁZ:

Vasárnap délután: Betyárkendője, népszínmű. Este Honthy Hanna bucsuja: Márványmenyasszony, operett.

Hétfőn: Kaméliás hölgy, színmű. Kedden: Kaméliás hölgy, színmű.

VIGSZÍNHÁZ:

Vasárnap: Az erdélyi menekültek javára a Dóczy-intézet előadása.

Színházi és mozgósínházi irodák jelentése.

* **Betyárkendője**, népszínmű kerül színpadra délután, mérsékelt helyárakkal, fél öt órai kezdettel a Csokonai színházban. A híres, kiváló népszínműben bucsuzik Székely Gyula, aki a fővárosban is eljátsza e kitűnő szerepét.

* **Kaméliás hölgy**, színmű hétfőn és kedden kerül színre a Csokonai színházban. A tévedt nő megható története hosszabb pihentetés után kerül felelevenítésre. A főbb szerepeket Gazdy Aranka, Bihari Ákos, László Gyula és Varga játsszák.

* **Horthy Miklós kormányzó**nak debreceni látogatását ma, vasárnap utoljára mutatja be az Apollo, Arany Bika mozi és Urania minden előadáson.

* **Miss Amerikan** második részét „Szemtől-szembe” ma utoljára mutatja be az Urania. A nagy érdeklődésre való tekintettel jól teszi a közönség, ha jegyeit már délelőtt megváltja. Jegyeldvétel délelőtt 10-től 12-ig.

* **Stacia Napierkowska** a „Titokzatos nő” című drámában kiválóan művészi produkál, a film maga elejétől végig elsőrangú, ma utoljára mutatja be az Arany Bika mozi.

* **A vérző aréna** tragédia 6 felvonásban. Fokozódott érdeklődés kíséri ezt a nagy látványosságot az Apollóban.

* **A mozgósínházak hétfői műsora:** Apollo: Vérző aréna. Bika mozi: Paul Bourget híres regénye „A Cornélius ügy” 4 felvonásban. Urania: A halálánc, fantasztikus dráma 5 felvonásban.

SPORT

A DEAC ma rendezte meg első házi birkozóversenyét a ref. főgimnázium tornatermében. Kezdezők d. e. 10 órakor s folytatása d. u. fél 3 órakor lesz. Indulnak: Pehelysúly: Butyka, Koncz, Koós I., Koós II., Kovács M., Oláh, Somorjáni, Ujlaki; könnyűsúly: Bertók, Borzós, Szabó, K. Tóth, Zih; közép „a” súly: Bihary, Boross, Németh, Tálai. Verseny után komoly traininget és iskolabirkózást mutatnak be: Paúlovics B. DTE, Győri M. DKASE, Markovics DMTK, Bagossy DTE, Valkovics DMTK, T. J. DVSC. Jegyek 12 és 5 koronás helyekre válthatók a verseny színhelyén.

kiadja:

MAGYAR NEMZETI KÖNYV- ÉS LAP-
KIADÓVÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRS.
Ez számért főszerkesztő felelős.

Péterfián

5 szobás családi ház udvarkerttel eladó. — DEZSŐ LÁSZLÓ IRODÁJA Maróthy-utca 19. sz.

URANIA

Vasárnap
Az amerikai Pathé-gyár
remeke.

Miss Amerikan II.

Kalandor regény 4 részben 21 felv.

II. rész Szemtől szembe.

Főszerelő Vernon Castle.

Előadások 3, 5, 7 és 9-kor.

APOLLO

Vasárnap
Hétfő, Kedd, Szerda
4 napig
Páris legnagyobb szenzá-
ciója

A vérző aréna

Tragédia 6 felv. Rendezte
Max André a párisi com-
édie française rendezője.

Előadások 3, 5, 7 és 9-kor.

ARANY BIKA MOZI

Vasárnap

Pierre Wolf drámája

A titokzatos nő

(Mysteriusz) 4 felvonásban. Főszerelő: Stacia
Napierkowska a volt cári udv. ballet primaballerinája
Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor.

Megnyílt a „Turul”

INGATLANFORGALMI IRODA

SZT. ANNA-U. 29. SZ. 3. AJTÓ

FOGLALKOZIK:

házak, földek, tölgy és akácerdők vételével
és eladásával. Díjtalanul felvilágosít minden
ingatlanvételi, eladási és ingatlan csere ügyben

Figyeljen Ön hirdeteinkre!

Széchenyi-utca 16. szám alól

Kosmetikai intézetemet Hölgyfod- rászattal és MANICÜR szalonnal

kibővíve Simonffy-utca 7. szám alá (Zander)
helyeztem át. Arcbőr kezelés villamos uton. A leg-
súlyosabb arcbőrhibákat és szőröket villamos uton
utánnyom nélkül eltávolítom. Leggondosabb hajápolás,
fésülés, ondtörés és kézápolás férfiaknak is.

Haszonbérbeadás.

A református egyház a Várad Szabó
Miklós-féle 50 holdas tanyás onddi tagbirtokot
folyó évi október 1-től kezdődőleg 6 (hat) egy-
másután következő évre, **folyó évi május
hó 17-ikén, d. e. 9 órakor** tartandó
nyilvános szóbeli árverésen bérbe adja.

Árverési feltételek alólirott gondnoknál a
délelőtti folyamán megtekinthetők.

Debreczen, 1920 május 1.

Báthori Kálmán
g. gondnok.

Ha azt akarjuk, hogy cipőnk sokáig tartósak legyenek,
használjuk cipőnk tisztántartására és fényesítésére a

HAJDU cipő-krémet

amely tükörfényessé teszi, ápolja, puhán tartja és csinosítja a
bőrt. A mai drága cipő ár mellett, nagyon meg kell változtatni,
hogy milyen krémmel tisztítsuk cipőnket. Mert a viasz krém idős
előtt felkoszosítja és megrosszítja a bőrt, akkor pedig jobb lett
volna inkább semmitsem használni. Tessék próbát tenni az első
dobozzal, megfog mindenki győződni arról, hogy a Hajdu cipő-
krém a mai idők elsőrangú gyártmánya. **Kérjen mindenki a
kereskedésekben „Hajdu” cipőkrémet!**

Nagybani megrendelést elfogad

MIKE FERENCZ „Hajdu” cipőkrémkészítő
iroda, Varga-u. 9. szám.

Jó fejős teheneiket fele tej-haszonért tartásra

elfogad Levente István a Macsi
uradalom tisztartója. Érdeklődők
jelentkezhetnek a Macsi uradalom
zöldségüzletében. (Hatvan-u. 1.)

Temetésekre élő- és művirág sarkoszorok, valamint színházi és
alkalmi csokrok legolcsóbban szerezhetők be

Rózsa Virágcsarnok
DEBRECZEN, KOSSUTH-U. 2. (VÁROSHÁZ.)

GEBAUER KAROLY ÉS TARSA

TEMETKEZÉSI VÁLLALATA, KOSSUTH-UTCZA 2. SZÁM.

Alapítattott:
1868. évben.

Temetéseket a legolcsóbban eszközöl a leg-
egyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
TELEP: Homokkerti, Hid-utca 8. szám.

Eladó villatelkek!

Bárczy-utca 7 sz.
Komlóssy-ut 4. és
Poroszlai-ut 1. sz.
alatt együttesen
körülbelül mintegy
3000 négyszögöl
telek a rajtlevő
épületekkel és szí-
nekkel. Értekez-
hetni: „Egyetemi
építkezés vállalati
irodájában.” ▶▶
Telefonszám 610.

Eladó nagy telkű ház!

Gazdálkodók részére is al-
kalmak! Két utcára nyulik!
Beköltözhető lakás!

Ára 42 ezer korona!

A Homok-utca 108. számú, szerényebb kis ház, átnyulik az Apaffy-utca, ott a száma: Apaffy-u. 95. szám. Van rajta 3 lakás és pedig utcai egy szoba, konyha, faskamara — Udvari egy szoba, konyha, faskamara és egy udvarra nyíló szoba, faskamarával. Van összesen 4 faskamara. Sertésből 15 drb sertésre, husfűstölő, termő gyümölcsfák, szivattyús kut, lecsatornázott udvar.

A lakásokban villanyvilágítás és villanycsengő!

Az udvarra nyíló egy szoba, faskamara, sertésöl azonnal, az utcai lakás pedig jövő hónap elsejére át lesz adva a vevőnek beköltözhetőre. E házat az érdeklődőknek készséggel megmutatja az első udvari lakásban lakó Szöllősy Istvánné asszony. Ezen ház felett is a Nagy Lajos adásvételi iroda rendelkezik, ott lehet csak megkötni a vételt, ott kell letenni a foglalót. Iroda VERES-U. 9. SZ.

PÁLYÁZAT

A DEBRECENI CASINÓBAN FELÜGYELŐI ÁLLÁSRA.

Ez állásra rokkant nyugdíjas katonatisztek pályázhatnak. Javadalmazás: lakás (butorzáttal), fűtés, világítás és egyezség szerinti fizetés.

A pályázatokat a Casinó igazgatójához kell beadni.

PALLAS vegyszeti laboratórium

ajánlja legmegbízhatóbb minőségű készítményeit:

„PALLAS” szájvizet, mely teljesen pótolja a csehi ipari Odol készítményt.

„PALLAS” sóborszeszt, békebelli minőségű, fogva úgy külső mint belső használatra kiválóan alkalmas háztájszer.

„PALLAS” cipőkrémet fekete és sárga színben, vízmentes készítmény, a bőrtáplálja és tükürtényessé teszi. **Acetone-Schampoo-Water Ray** rumát, mely a fej mosására a legjobb szer. A korpá képződést megakadályozza, a fejbőrt tisztán tartja, üdíti.

Dr. Heider előiratu fogporát: zacsokban és nagy dobozban. Hőfőhérré teszi a fogat és kellemes szájírt ad.

Közkezdelt magyar bajuszpedrőjét, fehér és barna színben.

Kiváló minőségért garanciát vállal a

„Pallas” vegyszeti, gyógyszerészeti és kozmetikai laboratórium
DEBRECEN, Zápolya-utca 8. szám.

Most érkezett áruk:

Palugyai borok
Finom likőrök
Vérnarancs
Ecet
Gyanta
Enyv
Kocsikenőcs
Porfesték minden színben
Firnész valódi
Raffia
Papír spárga
Kékkő
Kénmáj
Kénpor szőlőhöz.
Legolcsóbban kapható

Kontsek Gézánál, Kossuth-utca.

382—1920. P.

Árverési hirdetés

A debreceni református egyház az 1920. évi május hó 19-én, szerdán d. e. 9 órakor és folytatólag d. u. 3 órakor az egyház tanácstermében, Egyház-tér 17. sz. alatt tartandó nyilvános magán árverésen eladja:

1. A debreceni Hadházi-ut 14. sz. a. telket. Kikiáltási ár 20 000 K
2. Széchenyi-u. 8. sz. a. házat 470,000 K
3. Hatvan-u. 43. sz. a. házat 240,000 K
4. Batthyányi-u. 18. sz. a. házat 350,000 K
5. Péterfia-u. 19. sz. a. házat 275,000 K
6. Egymalom-u. 9. sz. a. házat 70,000 K
7. Varga-u. 42. sz. a. házat 70,000 K
8. Piac-u. 2. sz. a. házat 250,000 K
9. Dégenfeld-tér 4. sz. a. házat 280,000 K
10. Hatvan-u. 3. sz. a. nagybérházat 6000,000 K

Az ingatlanok kikiáltási áron alul nem adhatók el.

Az árverés határnapjáig az egyház iktató hivatalában, az alulírott küldöttséghez címelve, írásbeli zárt ajánlatok adhatók be.

Az árverési feltételek a gazdasági gondnoknál, az egyházi ügyvédnél és az egyházi hivatalban — Egyház-tér 17. sz. a. — megtekinthetők. — Ez utóbbi helyen 10 koronáért megszerezhető.

Debrecen, 1920 apr. 17.

Az árverést foganatosító küldöttség.

Családi ház

Rákóczi-utcán 5 szobás lakás nagy udvar és teljes komforttal vétel esetén beöltözhető lakással eladó DEZSŐ LÁSZLÓ irodája Maróthy-utca 19. szám.

7982/1920.

HIRDETMÉNY

Debrecen sz. kir. város Tanácsa közhírré teszi, miszerint a város házipénztárának 1917. évi zárószámadását és vagyonmérlegét, valamint a házipénztár tulajdonát képező alapok, továbbá az önálló kezelésben levő vállalatok 1917. évi mérleg és eredményezésméltját az 1886. évi XXI. t.-c. 17. §-a értelmében 1920. évi május hó 9-től számított 15 napi közzsémére a főszámvevő hivatalos helyiségében (Városháza emelet 9. sz. szoba) kitette.

A város adózó közönsége a zárószámadást és mérlegét a hivatalos órák alatt (dél-előtt 8 órától délután 2 óráig) megtekintheti és azokra vonatkozó észrevételeit a folyó évi május havi közgyűlést 5 nappal megelőzőleg a városi Tanácsnál írásban beadhatja.

Debrecen, 1920 május 7.

A Városi Tanács.

APRÓ HIRDETESEK.

Hétköznapokon tíz szóig 5 korona, minden további szó 50 fillér. — Vasárnap tíz szóig 6 K, minden további szó 60 f. Vastagabb betűből szedve duplán számítatik.

Nehéz János

szobafestő

AJTÓ-UTCA 12. sz.

KÉT

jó karban levő permetező gép eladó. Rákóczy-u. 38.

Haszonbérbe

vagy felébe azonnal kiadó a Mester-utca végén a sorompó mellett 700 négy szögöl fekete jó föld, a vagongyár mellett pedig 6 hold föld. Értekezhetni Gazdák Bankja Kossuth-utca 17.

DRÓTKERITÉST

veszek bármily mennyiségben Péterfy 61.

Országos

méretű kaptárak eladóak Homok-u. 19.

Bélyegzőgyár és vésőintézet

PAULÓ I.
Batthyányi-u. 22.

Eladó

egy 12 személyre való matt ebédlő asztal, 6 drb székekkel; egy nagy fényezett szekrény, egy örszehajtható vaságy és egy nagy húzó mángorló. Értékesítést ad a törvényszéki kapus.

Szalón

barock garnitúra nagy állótütkörrel eladó. Megtekinthető Somossy László ur áruházában

Uri család

három keresztény urnak finom kosztot adna. Cím a kiadóhivatalban.

Koros Sándor

férfi-szabó üzletében Piac-u. 69. Saját készítésű elegáns férfi öltönyök kaphatók.

Hamisfogakat

törtöttet is veszek Tamás József kir. hg.-u. 10.

Blattner József

Csapó-utca 1. sz. Üvegezési és képertervezési vállalata tükörök és ablakok nagy választékban.

Katonai egyenruhák

tavaszi öltönyök, mérték után, nagy fordítások a legolcsóbban és eszesen készülnek. **PISKOLTY PETER** uri szabó üzletében Kossuth-utca 58. sz. Katonai öltöket rak. 22.

Tűzifát

minden mennyiségben házhoz szállítok ölenként és aprítva métermázsánként **Polyánszky Orest** tűzifakereskedő Miklósi-u. végén, Szoboszlói-ut 1. és Piac-u. 58. Ugyanott faszén is kapható.

GŐZMALOM

felállításához 25 PH gőz-gép teljesen üzemképes azonnali átvételre eladó. Dezső László irodája Maróthy-utca 19. sz. alatt.

Sóborszeszes

kékitős és mindennemű egy decis, másfél decis és kettő decis üvegeket bármily kis és nagy mennyiségben legmagasabb áron veszünk Vegyészeti laboratórium Zápolya-u. 8 szám.

Lapelarusítók

(rikkanások) fővárosi lapok elarusításához magas árak mellett felvételnek lapunk kiadóhivatalában.

Miss Ferencz

női szabó Piac-u. 56 szám. Iszlées munkát jutányos áron készít.

Jó irásu

hírszövegy fűszerüzletbe felételek, sajátkezű írásbeli ajánlatok személyesen adandók át, ki már üzletben írásbeli teendőket végzett előnyben részesül Felegyházy János.

Hatvan-utcai

gazdaság folyó hó 16-án, d. e. 10 órakor közgyűlést tart Csap-utca 11. sz. fiúiskolába, melyre az új földi mint az onddói földbirtokosokat tisztelettel meghívja. Elnökség.

Vecsey Antal

vizsgázott fogtechnikus Szent Anna-utca 6. szám. FOGHÚZÁS FOGTÖRÉS

Vénkerlben

920 négyszögöles telek épületekkel, szőlő, gyümölcsös és veteményes kerttel eladó. Domokos-utca 22.

Ápolónőket,

takarítónőket, fűtőt és konyhahetést felvesz a városi közkórház.

Eladó

Sestakert Poroszlai-ut 67. alatti ingatlan. Cím a kiadóhivatalban.

FORGÁCS I.

MŰBÁSA, Bádógos-utca.

Gépirónó

felvétetik fél napra ügyvédi irodába. Batthyányi 17

GYÁSZESZETEK ALKALMÁVAL FORDULJON BIZALOMMAL FEHÉRTÓI BÉLA

fémtechnikai intézetéhez. Debrecen, Dégenfeld-tér 4.

Nel fémtechnikai a leggyorsabbtól a legbizalmasabbig a legolcsóbb árban személyes felügyelet mellett eszközöztetnek. Exhumációt és hullaszállítását vállalunk. Koszorúk választékban.

Ha szép akar lenni? Kerz arczkremet és szappant használjon!

PARFÜMÖK prima minőségűek. Pipere szappanak. Mindenféle piperoikkak. kötszerek, irrigátor felszerelések, gummi áruk, GAZDASÁGI GYIKKEK, kreolín stb. legolcsóbban szerezhették te a

Korzó Drogueriában Piac-utca 42.